

:: พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

:: กฎมพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 3** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 3** ในพระราชบัญญัตินี้

"พันธุ์พืช" หมายความว่า พันธุ์ หรือกลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เหมือนหรือคล้ายคลึงกันและมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิดเดียวกันที่สามารถ ตรวจสอบได้

"เมล็ดพันธุ์" หมายความว่า เมล็ด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่ใช้เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ เช่น ต้นตอ หน่อ เหง้า กิ่ง แขนง ตา ราก หัว ดอก หรือผล

"เมล็ดพันธุ์ควบคุม" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

"เมล็ดพันธุ์รับรอง" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่ได้ผ่านการทดสอบ ตรวจสอบหรือวิเคราะห์ คุณภาพหรือคุณสมบัติและอธิบดีออกหนังสือรับรองให้

"พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน" หมายความว่า พันธุ์พืชที่ผ่านการพิจารณาขึ้นทะเบียนและอธิบดีออกหนังสือรับรองให้

"พันธุ์พืชรับรอง" หมายความว่า พันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่ผ่านการพิจารณารับรองให้เป็นพันธุ์พืช รับรองและอธิบดีออกหนังสือรับรองให้

"พืชสงวน" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชสงวน

"พืชต้องห้าม" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชต้องห้าม

"พืชอนุรักษ" หมายความว่า พืชชนิดที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้า ระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดใน ราชกิจจานุเบกษา

"การขยายพันธุ์เทียม" หมายความว่า การขยายพันธุ์ที่ไม่ใช่การขยายพันธุ์โดยธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

"ฉลาก" หมายความว่า รวมถึง รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใด ๆ อันแสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุ

"ภาชนะบรรจุ" หมายความว่า วัตถุใด ๆ ที่ใช้บรรจุหรือห่อหุ้มเมล็ดพันธุ์โดยเฉพาะ

"รวบรวม" หมายความว่า รวบรวมเมล็ดพันธุ์เพื่อคัดเลือกหรือบรรจุในภาชนะบรรจุ

"ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ใน การค้าและ หมายความว่ารวมถึงมีไว้เพื่อขาย

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร โดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนยานพาหนะ

"สถานที่" หมายความว่า ที่ อาคารหรือส่วนของอาคาร และหมายความว่ารวมถึงบริเวณ ของสถานที่

ด้วย

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการพันธุ์พืช

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 4** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 4** พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ หรือส่วนราชการอื่นใดส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

- (1) เมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (2) พืชสงวน
- (3) พืชต้องห้าม "

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 6** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 6** ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพันธุ์พืช" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริม การเกษตร ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมศุลกากร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเก้าคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 10** และ **มาตรา 11** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 10** ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษา วิจัยหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับพืชที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำความใน **มาตรา 9** มาใช้บังคับแก่การ ประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

" **มาตรา 11** ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุม การส่งเสริม และการออกประกาศ เกี่ยวกับพืช
- (2) ให้คำแนะนำ หรือ คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับพืช"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกชื่อหมวด 2 การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับพันธุ์พืชควบคุม และความใน **มาตรา 12** **มาตรา 13** **มาตรา 14** **มาตรา 15** **มาตรา 16** และ **มาตรา 17** แห่ง พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

หมวด 2 การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

" **มาตรา 12** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

" **มาตรา 13** เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมา **มาตรา 17** (1) (2) หรือ (3) แจ้งชนิดชื่อพันธุ์และ ปริมาณของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่รวบรวมและแหล่งรวบรวม

(2) กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ วิธีเก็บหรือวิธีรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** (1) (2) (3) หรือ (4) ปฏิบัติ

(3) กำหนดชนิดและอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ ควบคุม และกำหนดวัตถุหรือสิ่งที่เป็นศัตรูพืชซึ่งห้ามใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** (1) (2) (3) หรือ (4) ปฏิบัติ

(4) กำหนดสารเคมีอันตรายที่ใช้ผสมในเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยระบุชื่อสามัญและชื่อทางเคมี และอัตราส่วนของสารเคมีนั้น เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** (1) (2) (3) หรือ(4) ปฏิบัติ

(5) กำหนดว่าเมล็ดพันธุ์ควบคุมชนิดใด และชื่อพันธุ์ใดที่ต้องบรรจุในภาชนะบรรจุ กำหนด วัตถุที่จะใช้สำหรับเป็นภาชนะบรรจุ และวิธีการบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** (1) (2) (3) หรือ (4) ปฏิบัติ

(6) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** (1) หรือ (2) รวบรวมขายเมล็ดพันธุ์ ควบคุม เฉพาะที่เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง

(7) กำหนดชนิดพันธุ์และปริมาณ ของเมล็ดของพันธุ์ควบคุมที่อนุญาตให้นำเข้า การออกประกาศตามมาตรานี้ ต้องระบุระยะเวลาใช้บังคับไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันประกาศ **" มาตรา 14** ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ในสถานที่ เก็บเมล็ดพันธุ์ ควบคุมตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ควบคุม ซึ่งขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนปลูกเองให้ แก่ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อ การค้า หรือผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์รายอื่นเพื่อใช้เพาะปลูกเองโดยมิได้มีการโฆษณา

" มาตรา 15 เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตาม **มาตรา 12** แล้ว ให้ผู้รวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อ การค้าอยู่ในวัน ประกาศ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตาม **มาตรา 14** ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศ ภายใน กำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้ยื่นประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ยื่น ประกอบกิจการต่อไปจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขอ และ ให้นำความใน **มาตรา 51** มา ใช้บังคับโดยอนุโลม

" มาตรา 16 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่ง เมล็ดพันธุ์ ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาต

- (1) เป็นผู้ที่มีฐานะดีพอที่จะดำเนินกิจการได้
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย
- (4) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) มีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตามที่

ขอรับใบอนุญาต

(6) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจไม่ซ้ำ หรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจ ของผู้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ยังไม่ครบ สองปี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีลักษณะตาม (1) (3) (5) และ (6) และต้องมีผู้ ดำเนิน

กิจการซึ่งเข้าลักษณะตาม (2) (3) และ (4) ด้วย

" **มาตรา 17** ประเภทของใบอนุญาตสำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีดังนี้

- (1) ใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (2) ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (3) ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (4) ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (5) ใบอนุญาตนำเข้าผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (1) (3) หรือ (4) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (2) สำหรับ เมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนรวบรวมนำเข้าหรือส่งออกด้วย และแต่กรณี"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 19** และ **มาตรา 20** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" **มาตรา 19** ใบอนุญาตตาม **มาตรา 17** ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปี ที่ออกใบอนุญาตเว้น แต่ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือ ใบอนุญาตนำเข้าผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ใบอนุญาตแต่มิให้เกินกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุ ใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการ ต่อไปก็ได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาต ให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขกำหนดในกฎกระทรวง

" **มาตรา 20** ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขอใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้ต่ออายุ ใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาต ให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกชื่อหมวด 3 หน้าหนึ่งของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับพันธุ์พืชควบคุม และความใน **มาตรา 21** **มาตรา 22** **มาตรา 23** และ **มาตรา 24** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

หมวด 3 หน้าหนึ่งของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

" **มาตรา 21** ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

- (1) บรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุม ในภาชนะบรรจุนอกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือ
 - (2) ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่บรรจุ ในภาชนะบรรจุไม่ตรงตามฉลาก
- (1) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่

รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- (2) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์ ควบคุมที่รวบรวมขึ้นและในฉลาก

ต้อง แสดง

- (ก) ชนิดและชื่อพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และมีคำว่า "เมล็ดพันธุ์ควบคุม"
- (ข) เครื่องหมายการค้าสำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (ค) ชื่อผู้รวบรวมและแหล่งรวบรวม
- (ง) นำหนักสุทธิของเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามระบบเมตริก
- (จ) อัตราความงอกของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และระบุวันเดือนปีที่ทดสอบ
- (ฉ) เดือนและปีที่รวบรวมหรือนำเข้า
- (ช) อายุความงอกของเมล็ดพันธุ์ควบคุม เดือนและปีที่สิ้นสุดอายุการใช้เพาะปลูกหรือ ใช้

ทำพันธุ์

(ซ) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีวัตถุประสงค์อื่นผสมอยู่ด้วย ต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วนของวัตถุประสงค์อื่นที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม

(ณ) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุม มีสารเคมีอันตรายตาม **มาตรา 13** ผสมอยู่ด้วยต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วนของสารเคมีอันตรายที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม ทั้งต้องแสดงเครื่องหมาย หัวกะโหลกกับกระดูกไขว้ และมีคำว่า "อันตราย" ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้วย

(ญ) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีเห็นสมควรประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาระบุเพิ่มเติมในฉลาก

" **มาตรา 23** ให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าปฏิบัติดังนี้

(1) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม

(2) นำใบรับรองของผู้รวบรวมจากประเทศซึ่ง เป็นแหล่งรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมมาแสดง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ และภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(3) นำตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้าทุกรวมมอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในปริมาณพอสมควร เพื่อทำการทดสอบภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(4) จัดให้มีฉลากที่ภาษาบรรจุมเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้า ตาม **มาตรา 22 (2)** ในกรณีนี้ ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า นำเมล็ดพันธุ์นั้นมาแบ่งบรรจุในภาษาบรรจุเอง ต้องจัดให้มีฉลากที่ภาษาบรรจุตาม **มาตรา 22 (2)** ด้วย

" **มาตรา 24** ให้ผู้รับใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมปฏิบัติดังนี้

(1) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ดูแลฉลากที่ภาษาบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมตาม **มาตรา 22 (2)** ให้คงอยู่ครบถ้วนและชัดเจน"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 27** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

" **มาตรา 27** ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตย้ายสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าสถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สถานที่ส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อการค้า หรือสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็น หนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในหมวด 4 การรับรองและการควบคุมพันธุ์พืช **มาตรา 28** ถึง **มาตรา 38** แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

หมวด 4 การรับรองและการควบคุม

" **มาตรา 28** ผู้ใดประสงค์จะได้หนังสือรับรองพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง พันธุ์พืชขึ้น ทะเบียน หรือพันธุ์พืชรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอให้ออกหนังสือรับรองและการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

" **มาตรา 28** ตรี ในกรณีที่มิใช่ผู้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการไม่ว่าในหรือนอกเวลาราชการ ผู้ขอจะต้อง เสียค่าป่วยการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

" **มาตรา 29** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืช ชนิดใดให้เป็นพืชสงวน

" **มาตรา 29** ตรี ให้พืชที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่ง วัสดุป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เป็นพืชอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัตินี้

" **มาตรา 29** ตรี ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืช อนุรักษ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออก หนังสืออนุญาต

" **มาตรา 29** จัตวา ผู้ใดประสงค์จะขยายพันธุ์เทียมพืชอนุรักษ์เพื่อการค้าให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือ เพื่อขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ต่อกรมวิชาการเกษตร

การขอขึ้นทะเบียนและการขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ห้าปีนับแต่วันออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

" **มาตรา 30** ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกซึ่งพืชสงวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีและเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทดลอง หรือวิจัยในทางวิชาการเท่านั้น

" **มาตรา 31** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งพืชสงวนชนิดใดและปริมาณเท่าใด ออกนอกเขตท้องที่ใดหรือนำหรือส่งพืชดังกล่าวไปยังท้องที่ใดในราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

" **มาตรา 32** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิด และชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นพืชต้องห้าม

" **มาตรา 33** ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าซึ่งพืชต้องห้าม

" **มาตรา 34** เมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ

(1) เมล็ดพันธุ์ที่สิ้นอายุการใช้เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ ตามที่แสดงไว้ในฉลาก

(2) เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม **มาตรา 13**

" **มาตรา 35** เมล็ดพันธุ์หรือวัตถุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ปลอมปน

(1) เมล็ดพันธุ์ หรือวัตถุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดว่าเป็นเมล็ดพันธุ์แท้

(2) เมล็ดพันธุ์ที่แสดงชนิด ชื่อพันธุ์ เครื่องหมายการค้า แหล่งรวบรวมหรือระบุเดือนปีที่รวบรวม หรือนำเข้า ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง

(3) เมล็ดพันธุ์ที่มีเมล็ดพันธุ์อื่น หรือวัตถุอื่นผสมหรือเจือปนอยู่เกินปริมาณที่แจ้งไว้ในฉลากหรือเกินอัตราส่วนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด **มาตรา 13**

" **มาตรา 36** ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ

" **มาตรา 37** ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ปลอมปน

" **มาตรา 38** ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ควบคุมอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพของเมล็ดพันธุ์นั้น"

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 39** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" **มาตรา 39** ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคล ใด มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาได้ และมีอำนาจเข้าไปในสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่เก็บ เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ในระหว่างเวลาทำการ หรือเข้าไป ในยานพาหนะที่บรรจุเมล็ดพันธุ์หรืออนุรักษ์ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อ

(1) ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ พืชอนุรักษ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชี หรือ เอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชอนุรักษ์

(2) นำเมล็ดพันธุ์ หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ เสื่อมคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ปลอมปนหรือพืชอนุรักษ์ ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อทดสอบ ตรวจ หรือวิเคราะห์

(3) ค้น ยึด หรืออายัดเมล็ดพันธุ์ พืชอนุรักษ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชีหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชอนุรักษ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร"

มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น **มาตรา 39ทวิ** และ **มาตรา 39ตรี** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

" **มาตรา 39ทวิ** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจค้นคลังสินค้า ยานพาหนะ กระเป๋าหิ้วหรือตลอดจนตัวบุคคลภายในเขตด่านตรวจพืชที่ประกาศ ตามกฎหมายว่าด้วยการกักพืชภายในด่านศุลกากร ด่านตรวจ ด่านพรมแดน เขตศุลกากร แลทางอนุมัติซึ่งประกาศตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

" **มาตรา 39ตรี** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดหรือส่งกลับพืชอนุรักษ์ที่นำเข้าโดยไม่ถูกต้อง ตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ยึดพืชอนุรักษ์ให้พืชอนุรักษ์ที่ถูกยึดตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรสำหรับ การส่งกลับต้องได้รับความยินยอมจากประเทศต้นทางของพืชอนุรักษ์ และประเทศต้นทางต้องเป็นผู้ ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งทั้งสิ้น ถ้าประเทศต้นทางของพืชอนุรักษ์ไม่ให้ความยินยอมหรือไม่ยินยอม ออก

ค่าใช้จ่าย ให้พีชชอร์นักรัษดังกล่าวตกเป็นของกรมวิชาการเกษตร"

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 42** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 42** การค้นในสถานที่หรือในยานพาหนะตาม **มาตรา 39** หรือ **มาตรา 39**ทวิ ก่อน ลงมือค้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อน และให้ค้นต่อหน้าผู้รับใบอนุญาตผู้รับหนังสืออนุญาต ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น หรือผู้ครอบครองยานพาหนะหรือถ้า หาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ขอรับรองมา เป็นพยาน สิ่งของที่ไต่ยึดหรืออายัดต้องให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสืออนุญาตผู้ครอบครองสถานที่บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น ผู้ครอบครองยานพาหนะ หรือพยานแล้วแต่กรณี ดูเพื่อให้รับรองว่าสิ่งของนั้นได้ ค้นได้ในสถานที่ หรือในยานพาหนะนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ได้ยอมรับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้น บันทึกไว้"

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 45** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 45** เมล็ดพันธุ์ พืชพันธุ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชี หรือเอกสารใด ๆ ที่ได้ยึด หรืออายัดไว้ตาม **มาตรา 39** (3) ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลโดยคำพิพากษาถึงที่สุดไม่พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองมิได้รับของรับคืน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึดหรืออายัด หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดไม่พิพากษาให้รับ แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมวิชาการ เกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 51** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 51** ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมของตนที่เหลืออยู่แก่ผู้รับ ใบอนุญาตอื่นหรือแก่ผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรก็ได้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง เพิกถอนใบอนุญาตหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้นับตั้งแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเว้นแต่ พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายเวลาให้อีกแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน"

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 57** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 57** ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมภาย หลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมีใตยยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตาม **มาตรา 19** ต้องระวางโทษปรับ วันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ"

มาตรา 18 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น **มาตรา 61**ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

" **มาตรา 61**ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืน **มาตรา 29**ตรี หรือไม่ปฏิบัติตาม **มาตรา 29**จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 19 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 66** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 66** ผู้ใดโฆษณาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ควบคุมอันเป็นการฝ่าฝืน **มาตรา 38** หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ให้อภัยค่า หรือส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเรียกตาม **มาตรา 39** ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 20 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น **มาตรา 66**ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518

" **มาตรา 66**ทวิ ผู้ใดขัดขวางไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม

มาตรา 39 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 21 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 68** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 68** ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ใดขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมของตนที่เหลืออยู่ให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้กำหนดไว้ใน **มาตรา 51** หรือขายภายหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน **มาตรา 51** ต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท"

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความใน **มาตรา 71** แห่งพระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

" **มาตรา 71** เมื่อศาลเห็นว่ามีการกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนประกาศที่ออกตาม **มาตรา 13** (3) หรือ(4) หรือฝ่าฝืน **มาตรา 30** **มาตรา 33** **มาตรา 36** หรือ **มาตรา 37** แม้ศาลจะเห็นว่าจำเลย ไม่มีความผิด ก็ให้ศาลสั่งริบเมล็ดพันธุ์ เครื่องมืออุปกรณ์และภาชนะที่ใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิด นั้นเสียทั้งสิ้น บรรดาสิ่งศาลสั่งริบให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร"

มาตรา 23 ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมทำย พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมทำยพระราชบัญญัตินี้แทน

:: ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

:: อาพันธ์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

***หมายเหตุ :-** เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืชที่ใช้บังคับอยู่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่สามารถควบคุมการขยายพันธุ์พืช โดยวิธีอื่นนอกเหนือจากวิธีธรรมชาติและในการกำหนดความหมายของพันธุ์พืชยังไม่ตรงตามหลักวิชา การและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้มีการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชการรับรองพันธุ์พืช เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคิด ค้น และปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ๆ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ การพัฒนาประเทศ และเนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2526 ซึ่ง อนุสัญญาว่ามัตถุประสงค์ในการคุ้มครองพืชป่ามิให้สูญพันธุ์ไปจากโลก โดยการควบคุม การค้าระหว่างประเทศดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์พืชป่า นอกเหนือจากวิธีธรรมชาติให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (ร.จ. เล่ม 109 ตอนที่ 40 หน้า 39 วันที่ 7 เมษายน 2535)